

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Warszawa

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Pedagogiczne

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

publiczne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

1916, maj – projekt miejskiej rady szkolnej w Warszawie, której jednym z zadań miała być organizacja muzeum szkolnego m.st. Warszawy (wniosek Dicksteina)
1917. czerwiec – wniosek Delegacji Szkolnej o zatwierdzenie budżetu na Muzeum pedagogiczne
1917, 27. czerwca – zatwierdzenie budżetu – założenie Muzeum Pedagogicznego
1917, 1. września – otwarcie muzeum, ul. Jezuicka 4
1919 – otwarcie oddziału (magazynu) Muzeum Pedagogicznego: ul. Chłodna 11
1921 – otwarcie oddziału (magazynu) Muzeum Pedagogicznego: ul. Zagórna 9
1925, 19 maja – organizacja Ogrodów Szkolnych jako działu Muzeum Pedagogicznego
1939/1944 – zniszczenie siedziby muzeum
1945 – przeniesienie na ul. Hipoteczną
1948 – przeniesienie na ul. Jezuicką 4

Daty działalności / zakres czasowy:

1917-1950?

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

--

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

--

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY		1917: ul. Jezuicka 4 – część gmachu, później cały budynek 1945: ul. Hipoteczna 1948: ul. Jezuicka 4
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW		xxx
GODZINY OTWARCIA		1921: pracownie dni robocze 8-20
DYREKTORZY		kustosz: Lucjan Paczowski
ZARZĄDCA		magistrat m.st. Warszawy; zgodnie z §2 muzeum zarządzał kurator i komisja muzealna (kurator, przedstawiciel delegacji szkolnej, 3 delegatów od instytucji lub zrzeczeń pedagogicznych i oświatowych, delegaci podkomisji)
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)		ul. Jezuicka 4, adaptowany na cele muzeum

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Muzeum szkolne / Muzeum pomocy szkolnych
--

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Regulamin Muzeum pedagogicznego, założonego w r. 1917 przy wydziale szkolnym Magistratu m.st. Warszawy, zadania (§ 1)

- 1) Gromadzi pomoce naukowe ze wszystkich dziedzin nauczania początkowego, mianowicie: okazy przyrodnicze, przyrządy fizyczne i chemiczne, ryciny, modele, tablice rysunkowe i t.p.;
- 2) Gromadzi wzory tablic, ławek, przyrządów gimnastycznych, plany urządzeń szkolnych i t.p.;
- 3) Prowadzi pracownię fizyczną, chemiczną i biologiczną do zajęć praktycznych dla nauczycieli szkół miejskich i kandydatów na nauczycieli;
- 4) Utrzymuje bibliotekę pedagogiczną ze wszystkich dziedzin wychowania i nauczania początkowego, z wydawnictw dla młodzieży, encyklopedii, słowników i t. p.;
- 5) Urządza konferencje pedagogiczne w sprawach wychowania i nauczania;
- 6) Współdziała z instytucjami państwowymi, miejskimi i społecznymi w organizacji kursów uzupełniających stałych, periodycznych lub czasowych dla nauczycieli;
- 7) Prowadzi biuro porad pedagogicznych dla udzielania wskazówek fachowych nauczycielom i osobom pragnącym poświęcić się zawodowi pedagogicznemu;
- 8) Udziela wskazówek i informacji dotyczących urządzeń szkolnych i muzeów;
- 9) Poddaje ocenie fachowej metody nauczania, zalecane w szkołach początkowych, oraz nowe środki i pomoce naukowe i wpływa na ich rozwój;
- 10) Urządza wystawy pedagogiczne;
- 11) Gromadzi zbiory i eksponaty dotyczące historii wychowania i szkolnictwa w Polsce;
- 12) Urządza pokazy z pogadankami dla dzieci szkół miejskich;
- 13) Udziela instrukcji i obejmuje kierownictwo w prowadzeniu wycieczek przyrodniczych;

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

xx

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Inicjatorzy: Samuel Dickstein, Wydział szkolny przy magistracie m.st. Warszawy

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

prof. Lucjan Paczowski (1878-1952) – kustosz muzeum
Józef Wilk - kierownik muzeum

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

współpraca z Polskim Przyrodniczym Towarzystwem Pedagogicznym (ogrody szkolne)

Szczegółowa historia instytucji

W 1905 roku kurator warszawskiego okręgu naukowego przewidział utworzenie przy inspekcji szkół m. Warszawy muzeum pedagogicznego. Placówka miała gromadzić przybory naukowe, zbiory przyrodnicze itp. Trudno obecnie stwierdzić, czy zrealizowano ten zamiar. Bez wątplenia przy szkołach istniały zbiory przyrządów i pomocy naukowych, być może analogiczny zbiór utworzono także przy kuratorium.

Z inicjatywą utworzenia polskiego Muzeum pedagogicznego wyszedł Samuel Dickstein (1881-1939) matematyk i społecznik, który w czasie sesji b. Komitetu Obywatelskiego zadeklarował przekazanie części własnych zbiorów na potrzeby nowej instytucji. W maju 1916 roku projekt został zatwierdzony przez radę szkolną w Warszawie. Realizację projektu powierzono b. Sekcji Szkolnej Zarządu Miasta Rok później zatwierdzono budżet nowej placówki i otwarto dla zwiedzających (1 września 1917 r.). Podstawą zbiorów stały się pomoce naukowe i zbiory zgromadzone przez szkoły rosyjskie, dary osób prywatnych i instytucji, w mniejszym stopniu także zakupy własne instytucji. W 1919 roku otwarto oddział muzeum przy ul. Chłodnej 11, obejmujący pomoce naukowe przekazane ze składu pomocy naukowych funkcjonującego wcześniej przy ul. Żurawiej (depozyt). W 1921 roku otwarto natomiast oddział przy ul. Zagórnej 9. Rozwijając swoją działalność Muzeum zdecydowało się na otwarcie kolejnego oddziału, poświęconego przyrodzie. W 1925 roku zdecydowano się na organizację kolejnego działu Muzeum Pedagogicznego - Ogrody Szkolne.

Pierwszą siedzibą muzeum był budynek przy ul. Jezuickiej 4, od 1917 roku muzeum zajmowało kilka pomieszczeń, w kolejnych latach na potrzeby instytucji poświęcono cały budynek. Został on zniszczony w czasie II wojny światowej, a muzeum czasowo przeniesiono na ul. Hipoteczną. Do swojej siedziby muzeum przeniesiono w 1948 roku. Obecnie muzeum nie funkcjonuje.

Podstawą kolekcji Muzeum Pedagogicznego były zbiory przyrodnicze, pomoce naukowe, gabinety fizyczno-chemiczne i biblioteki b. gimnazjów rządowych oraz okazy przekazane przez osoby prywatne i instytucje. Obejmowały one m.in. zbiory narzędzi fizycznych i chemicznych, zbiory przyrodnicze (entomologiczne, preparatów, minerałów), księgozbiór w tym przekazany w depozyt zbiór książek po Janie Blochu, także dary księgarni: dary księgarni nakładowych Arcta, Mortkowicza, Orgelbranda, Wendego.

W czasie II wojny światowej budynek i jego zbiory zostały w znacznej części zniszczone.

biblioteka: depozyt książek i broszur poświęconych oświacie ludowej z Muzeum Przemysłu i Rolnictwa pozostałych po ekonomście i działaczu społecznym Janie Blochu; zakupy i dary; zbiór książek dawnego Centrum Biura Szkolnego (czasopisma szkolne).

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

1921: zbiory naukowe: zbiór mikroskopów ćwiczeniowych z oprzyrządowaniem i słojami do hodowli okazów (8 szt.); zbiór przyrządów fizycznych (297 szt.); zbiory przyrodnicze: kolekcja entomologiczna J. Izaaka z Łodzi; zbiór minerałów pochodzenia obcego; zbiór minerałów krajowych (depozyt K. Praussa); zbiór okapów z Wieliczki

1923: przyrządy fizyczne: 560 szt; preparaty spirytusowe 160 szt.); modele anatomiczne szkielety (50 szt.), zbiór entomologiczny Izaaka (167 gablot); okazy mineralogiczne 50szt.

1924: przyrządy fizyczne: 610 szt; preparaty spirytusowe 160 szt.); modele anatomiczne szkielety (50 szt.), zbiór entomologiczny Izaaka (167 gablot); okazy mineralogiczne

Chłodna 11: zakupiono 20 szt., wycofano 80 szt.; 2755 okazów

pracownia fizyczna i chemiczna, biblioteka pedagogiczna

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

1917: dotacja miejska na utworzenie muzeum
1921: dotacje rządowe i miejskie (urządzenie pracowni)

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

dary:
J. Izaak z Łodzi (kolekcja entomologiczna)
przed 1921: dyrekcja kopalni w Wieliczce (zbiór okazów z Wieliczki)
Korzon, Diekstein, Natanson Sempołowska, hr. Ed. Krasiński

Depozyty
1917 – Komitet muzeum przemysłu i rolnictwa – depozyt zbiorów okazów dotyczących oświaty ludowej
przed 1921: K. Prauss (kolekcja minerałów krajowych)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

xxx

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

xxx

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

1921: kolekcja entomologiczna p. Izaaka rozmieszczona w „specjalnie na te cel skonstruowanych gablotach”
1924: zbiory rozmieszczone w pracowniach: geograficznej – zbiory mineralogiczne; biologicznej – przyrodnicze; fizycznej – narzędzia fizyczne

Wystawy czasowe

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

xx

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

xx

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

xx

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

szkoły państwowe, miejskie i prywatne; instytucje naukowe

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

szkoły państwowe, miejskie i prywatne; instytucje naukowe; 1921: (pracownie: fizyczna, chemiczna, biologiczna, psychologii doświadczalnej) szkoły państwowe, miejskie i prywatne, uczestnicy Kursu pedagogicznego MWRiOP, seminarium Ursynowskiego, szkół wojskowych

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Muzeum Pedagogiczne, Ziarno, 1905, nr 2, s. 37
Michał Łempicki, Muzeum pedagogiczne, Kurier Warszawski, 1907, nr 55, s. 3-4
[Muzeum pedagogiczne w Warszawie, Nowe Tory, 1908, nr 9, s. 372-374](#)
[Prawicielstwienyia soobszczeniija, Warszawskie gub wied, 1912, n 52, s. 3](#)
W sprawie Muzeum pedagogicznego, Godzina Polski, 1916, nr 145, s. 5
Warszawa. Projekt miejskiej rady szkolnej, Godzina Polski: dziennik polityczny, społeczny i literacki, 1916, nr 90, s. 5
Muzeum pedagogiczne szkół miejskich w Warszawie, Muzeum 1917, r. 32, z. 6, s. 567
[Otwarcie Muzeum Pedagogicznego, Gazeta poranna, 1917, nr 305 s. 3](#)
[Otwarcie Muzeum Pedagogicznego \(5 XI 1917\), Kurier Poranny nr 304, s. 4](#)
Muzeum pedagogiczne, Kurier Warszawski, 1917, nr 307 wyd. poranne s. 2
[Muzeum Pedagogiczne, Nowa Gazeta, 1917, nr 435, s. 2](#)
[Otwarcie Muzeum Pedagogicznego, Nowa Gazeta, 1917, nr 549, s. 2](#)
T.M., Miejskie Muzeum Pedagogiczne, Przegląd pedagogiczny, 1917, s. 482-483
K.K. Muzeum Pedagogiczne, Głos nauczyciela. 1918, nr 8, s. 387
[Wystawa „Zima”, Kurier polski, 1918, nr 51, s. 5](#)
Badanie dziejów szkolnictwa [Sekcja przy Muzeum], Kurier warszawski, 1918, nr 190, wyd por. s. 2
[Muzeum pedagogiczne, Muzeum polskie, 1918, t.1., s. 141](#)
[Muzeum pedagogiczne, Muzeum polskie, 1918, t.2., s. 141](#)
[W Muzeum Pedagogicznym, Przegląd pedagogiczny, 1918, nr 3, s. 166-167](#)
Część urzędowa. Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1918, nr 64, 16 XI, s. 1-3
[Muzeum Pedagogiczne w Warszawie, Gazeta Polska, 1919, nr 334, wyd por s.4](#)
[Wieczory środowe w Muzeum Pedagogicznym, Jezuicka 4, Gazeta polska, wyd. por. 1919, nr 355, s. 3](#)
NITMAN, Muzeum Pedagogiczne w Warszawie, Gazeta warszawska, 1919, nr 62, s. 3
Muzeum Pedagogiczne, Gazeta warszawska, 1920, nr 120, s. 5
R, posiedzenie doroczne Rady Muzeum Pedagogicznego, Kurier polski, 1920, nr 115, s. 4
Świdwiński Stanisław, Cele i działalność Komisji Bibliotecznej przy Muzeum Pedagogicznym w Warszawie – Jezuicka 4, Szkoła powszechna, 1920, nr 2, s. 135-147
Muzeum pedagogiczne, Głos nauczyciela, 1921, nr 13, s. 169
Szkolnictwo m.st. Warszawy Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1921, nr 110, 23 XII, s. 5-7
Szkolnictwo miejskie w m.st. Warszawie. Muzeum Pedagogiczne Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1923, nr 23, 15 III, s. 6-8
Sala kustosa Józefa Wilka w Muzeum Pedagogicznym, Kurier polski, 1923, nr 33, s. 7

Muzeum Pedagogiczne. Sprawozdanie za rok 1922/23 Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1924, nr 22, 5 IV, s.3-4

Lucjan Paczoski, czego nasza młodzież uczy się w Muzeum Pedagogicznym. Rozmowa z dyrektorem, Wyw. Przepr. E, Rzeczpospolita, 1925, nr 73, wyd. wiecz, s. 5

Regulamin Muzeum Pedagogicznego Wydziału Oświaty i Kultury m.st. Warszawy Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1925, nr 63-64, 7 VII, s.5-7

Z muzeum Pedagogicznego, Kurier warszawski, 1926, nr 202, s. 6

Muzeum Pedagogiczne w Warszawie, Nowy Kurier polski, 1926, nr 184, s. 8

Zakres czynności wydziałów i przedsiębiorstw miejskich Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1927, nr 86, 24 VIII, s. 5

Budżet Wydziału Oświaty i Kultury na rok 1929/30 Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1929, nr 8-9, 19 I, s. 1, 8

Budżet Działów [VII Kultura i sztuka] Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1930, nr 18/20, 21 I, s. 16

Regulamin wypożyczalni Pomocy Naukowych Muzeum Pedagogicznego Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1930, nr 42, 17 III, s. 1

Regulamin Ogrodów Szkolnych Muzeum Pedagogicznego Dziennik Zarządu Miasta Stołecznego Warszawy 1930, nr 43, 25 III, s. 1-2

Muzeum Pedagogiczna w Warszawie [przy ul. Jezuickiej], Polska Zbrojna, 1946, nr 169

Muzeum Pedagogiczne powraca do swej siedziby, 16 tyś osób skorzystało z pracowni, Rzeczpospolita, 1947, nr 270

Morza południowe – dostępne dla warszawiaków w Muzeum Pedagogicznym, Życie Warszawy, 1947, nr 327

Jd, Praktyczne wykorzystanie zbiorów naczelną tezą Muzeum Pedagogiczne. Młodzież szkół warsz. Korzysta z pomocy naukowych, Kurier codzienny, 1948, nr 69

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Ciekawe cytaty

„Kurator warszawskiego okręgu naukowego wyznaczył z odpowiednich funduszy rb. 500 na urządzenie przy inspekcji szkół m. Warszawy muzeum pedagogicznego. W muzeum znajdują pomieszczenie zielniki, kolekcje owadów, minerałów, wyroby dzieci zakładów freblowskich, szkół technicznych, rzemieślniczych i t. d.

Z muzeum tego rodzaju korzystać będą nauczyciele przy wykładach w szkołach początkowych, na czym dzieci zyskają bardzo wiele, mając możliwość poglądowego zaznajomienia się z tem wszystkim, o czym słyszały lub czytały w podręcznikach. Pożądaniem byłoby, aby tego rodzaju muzea znalazły się przy wszystkich inspekcjach w Królestwie Polskiem, a nawet przy każdej szkole początkowej. Zebranie wielu przedmiotów nie przedstawiałoby żadnych trudności przy dobrych chęciach pp. nauczycieli wiejskich, mających sporo czasu do rozporządzenia podczas wakacyj letnich. Zebrane w każdej miejscowości okazy łatwiej byłoby już z czasem uzupełnić, a nauka w szkołach początkowych stałaby się więcej interesującą i żywotną” (Ziarno, 1905)

„Pomimo ciężkich warunków wojennych, Warszawa zdobywa się na czyny, godne podziwu.

Oto podczas wojny powstają instytucje, o których w czasach przedwojennych zaledwie marzono. Dzięki wysiłkom ofiarnych jednostek, nieustannie zabiegających o podniesienie poziomu nauczania i pogłębienie wiedzy fachowej nauczycielstwa, zwłaszcza elementarnego, miasto nasze posiadało Muzeum pedagogiczne. Wczoraj właśnie odbyło się uroczyste otwarcie Muzeum w gmachu b. gimnazjum realnego (Jezuicka 4) w obecności przedstawicieli polskich władz szkolnych w osobach: dyrektora departamentu wyznań religijnych i oświecenia publicznego Józefa Mikułowskiego-Pomorskiego, szefa sekcji szkolnictwa elementarnego Gąsiorowskiego, inspektora szkół stoł. m. Warszawy Stypińskiego, reprezentantów zarządu miasta burmistrzów: Drzewieckiego i Chmielewskiego, wreszcie członków delegacji szkolnej miejskiej, przedstawicieli instytucji naukowych, kulturalnych, oświatowych i nauczycielstwa. Na otwarciu był również prof. Tadeusz Korzon. Do zebranych pierwszy przemówił burmistrz Chmielewski, wyrażając nadzieję, że nauczycielstwo pilnie korzystać będzie dla swych celów zawodowych z Muzeum, a społeczeństwo poprze tę instytucję przez powiększanie jej zbiorów.

Następnie zabrał głos inicjator Muzeum prof. Dickstein i, poprzedziwszy swoje przemówienie historycznym wstępem o powstawaniu muzeów pedagogicznych w Europie, wskazał dalej cele i zadania, jakie postawiło sobie Muzeum pedagogiczne w Warszawie, a są ono rozległe i wszechstronne. Muzeum ma gromadzić pomoce naukowe z zakresu przedewszystkiem nauczania początkowego, książki pedagogiczne i okazy z historii szkolnictwa, urządzać konferencje nauczycielskie, udzielać porad pedagogicznych, urządzać wystawy szkolne, systematyczne wykłady i wogóle podnosić ogólny poziom szkolnictwa polskiego. Muzeum powinno być ośrodkiem twórczym w zakresie nauczania.

Zachęcając gorąco do poparcia Muzeum, prof. Dickstein zwrócił się do przedstawicieli polskich władz szkolnych z prośbą o otoczenie Muzeum opieką państwową i przekształcenie go w następstwie

z instytucji miejskiej na instytucję państwową polską. Rozpoczęto zwiedzanie licznych sal muzealnych. Już obecnie zbiory Muzeum są bogato i różnorodnie, a składają się na nie: książki z biblioteki po Janie Blochu, księżnica pijarska, podręczniki i przyrządy fizyczne, chemiczne, okazy biologiczne, przyrodnicze, tablice, ryciny i t. p. W Muzeum odbywają się również wykłady i kursa dla nauczycielstwa, tak, że i zadania kształcące są już rozpoczęte w całej pełni. Wszyscy zebrani wynieśli najsympatyczniejsze wrażenie, opuszczając sale Muzeum w przeświadczeniu, że promieniować ono będzie ożywczo na nasze szkolnictwo początkowe” (Kurier Warszawski, 1917)

„Myśl założenia Muzeum podał prof. Dickstein na ostatnim posiedzeniu byłego Komitetu obywatelskiego miasta Warszawy w maju 1916 r. Projekt przyjęty jednomyślnie przez były Komitet obywatelski wzywał Zarząd miasta do zrealizowania tej uchwały, poczem opracowano zarys organizacji Muzeum i zwrócono się w maju 1917 r. do Magistratu o zatwierdzenie tejże, tudzież wyznaczenie odpowiedniej kwoty w budżecie Wydziału Szkolnego na założenie i prowadzenie tej instytucji. Po uzyskaniu subwencji w kwocie 5.200 rubli, ułożyła Komisja Wykonawcza pod przewodnictwem prof. Dicksteina w letnich miesiącach 1917 r. cały plan organizacji Muzeum, powołując na kustosa prof. Paczóskego, a na gospodarza p. I. Wilka, asystenta przy katedrze chemii w instytucie politechnicznym w Warszawie. Po zatwierdzeniu planu przez magistrat, przystąpiono do oczyszczenia i uporządkowania samego gmachu bardzo zaniedbanego, we wrześniu zaś 1917 r. oddano już Muzeum do użytku publicznego jako instytucję pomocniczą dla nauczycieli, młodzieży i zreszeń społeczno-kulturalnych.

Jako zasługę wielką podnieść należy, iż twórcy Muzeum zdołali uchronić od zagłady zbiory pomocy szkolnych pozostawione na łasce losu w różnych lokalach szkolnych, opuszczonych po wyjściu Rosjan i ukryć je zarazem przed chciwością niemieckich okupantów.

Przeniesione do gmachu Muzeum przy ul. Jezuickiej 4 stanowiły one obok dział pozostałych w gmachu po byłej szkole realnej rosyjskiej, pierwszy zawiązek zbiorów i księgozbioru, który później uzupełniły dary różnych instytucji i osób, jak np. księgozbiór po ś. p. Janie Blochu obejmujący 3765

dziel z dziedziny oświaty ludowej, przekazany Muzeum szkolnemu jako depozyt przez Komitet Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, dary księgarni nakładowych Arcta, Mortkowicza, Orgelbranda, Wendego, tudzież szeregu osób prywatnych, jak i. p. Korzona, Dieksteina, Natanzom, Sempołowskiej, hr. Ed. Krasińskiego i t. d. Na podstawie tych nabytków zorganizowano bibliotekę i czytelną pedagogiczną obok dawniej już istniejących pracowni fizycznej i chemicznej i projektowanych w najbliższej przyszłości pracowni biologicznej i drugiej z zakresu psychologii doświadczalnej. Otwarte w dniu 1-go września 1917 r. skupiło Muzeum w pierwszym zaraz roku swego istnienia przeszło 800 osób, głównie młodzieży, pracujących i korzystających z jego zbiorów i urządzeń, ponadto zaś mając na uwadze potrzeby nauczycieli i pragnąc im dać możliwość pogłębienia potrzebnej im wiedzy, poczęto niebawem urządzać konferencje pedagogiczne dla zagadnień zasadniczych, a ponadto pomyślano i o poradni pedagogicznej, tudzież o szeregu wykładów publicznych, lub specjalnych wystaw szkolnych. Pierwszą taką wystawę rysunkową pod tytułem „Zima” urządzoną przez p. Sempołowską zwiedziło z górą 7000 dzieci szkolnych, poczem nastąpiła druga wystawa: „Ziemia chełmska i podlaska” urządzona z powodu pokoju brzeskiego, obecnie zaś z okazji pierwszego publicznego dorocznego posiedzenia zorganizowano trzecią wystawę „rysunków metodycznych szkolnych”, których cel i zakres objaśniła w czasie posiedzenia inicjatorka wystawy p. Raczyńska, jedna z nauczycielek tutejszych z nader jędrnie i pouczająco ujętym referacie. Przedstawiając publiczności świetne wyniki dotychczasowych żmudnych zabiegów około stworzenia 1 zorganizowania Muzeum szkolnego w Warszawie; twórcy tej instytucji, tudzież jej współpracownicy, zasłużyli sobie na wdzięczne uznanie wszystkich, którym nie obojętne są sprawy szkolnictwa. polskiego. Na ziemiach polskich istniała dotąd tylko jedna podobna, aczkolwiek w innym nieco zakresie i ramach zorganizowana instytucja t. j. muzeum pedagogiczne polskie we Lwowie. Obecnie przybyło drugie w stolicy państwa i spodziewać się należy, że przy poparciu czynników państwowych, zarządu miasta i ogółu wykształconych kręgów społeczeństwa, stanie się ono niebawem ośrodkiem polskich usiłowań w zakresie wychowawczym, pedagogiczno-metodycznym, a tem samem i w dziedzinie kulturalnej. Życzyc sobie też należy ażeby polskie muzeum pedagogiczne w Warszawie stało się niebawem tak rozgłośne w Europie, jak np. muzeum imienia Pestalozzięgo w Szwajcarii, przedmiot dumy i umiłowania obywatela tegoż państwa”
Dr. Nitman (Gazeta warszawska, 1919, nr 62)

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Aldona Tołysz

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

--

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	